

A BÉCSI ÚJ OPERAHÁZ. (Engerth falfestménye : Figaro menyegzője.)

értésült, hogy az, kiről magának egész eszményképet alkotott, Párisba jövend. —

Szive önkénytelenül feledte most a bosszút, mit a nem iránt érzett s csak a vágyról emlékezett meg, mit „egy“ iránt táplált.

Mindezt természetesen nem tudták, kik most e szövetséget nem értették, azt ellenben látták, hogy a gróf, ha némi érdekléssel is, de még több tartózkodással viseltetik kezdetben a grófnő iránt.

De hogy is lehetett volna másképp; a grófné anynyira kihíálta volt szívtelen önző kacérnak, hogy az idegennek nem lehetett meg nem döbbenni, midőn kezdetben vele találkozék, kivált miután legjobb barátja is nagy mértékben támogató a közvéleményt. Ha-

nem Sancy Edgár meglehetősen önálló itélettel bírt, s bár némi kétely és bizalmatlanságtól még mindig nem szabadulhatott, keble rejtekében a világ ítélete igazságtalanságáról már meg volt győződve; hisz mesterséges kacértság helyett a legelragadóbb, legkecsesb természetességet, önzés helyett egy feláldozó szívet, és szívtelenség helyett annyi érzést és odaadást talált, hogy boldogsága magasságában rettegett e ritka és ránézve egyetlen kincsét elveszteni.

Hja! Uraim, a női szív nem olyan hangszer, mint az aevlhárfa, melynek hurjait minden szellő megpendítheti; oly hangszer az, melynek érintését ezren kisérik, és néma marad. —

De jöjjön az „egy“, ki hivatva van és diadalhym-

nusban fogja ég felé küldeni a világ valamennyi hangszereit felülmuló zenéjét.

Azért, ha halljátok mondani — mint szokás: „ez egy borzasztó nő, ki nem szeret senkit“ vagy ne higgyétek, mert titokban szeret valakit, vagy igazítsátok ki így: „ez egy szegény nő, nem szerethet senkit“. —

VIII.

A grófné toilette-asztala előtt ül, báli öltönyben, melyet leírni őrizkedünk miután minden divatlap részletes leírásokat hoz.

Elégedjünk meg tehát azzal, hogy egész tolettje a legtokéletesb őszhangzásban áll a grófnő szépségével, mely soha még ragyogóbb nem volt.

A MARGIT-SZIGET.

Azon érzés, melyet annyi ideig nélkülözött, új bájakat kölcsönzött neki, s ha most a boldog szerét belépne, kétségkívül térdre kellene borulnia és imádnia az imádásra oly méltót.

De ime a boudoir függőnye, mik a bejárást fedik, ketté nyílnak, egy férfi lép be. — A grófné nem hallván a lány szónyegen az érkeztnek lépteit, de sejtve őt, visszafordul, s a legörvendetesb meglepés utánözhatatlan hangján felkiált: Edgár! és ez — a hálátlan — nem esik térdre, még csak meg sem ragadja az elfogadásra nyújtott mindkét kezek valamelyikét, hanem hidegen vagy szórakozottan ajkához vezeti a grófné balját, azután közönyösen látszó hangon kérdi:

— Ön bába megy Athenaise?

— Az volt szándékom — barátom — mond a grófné édes bűvös hangon; — hisz azt irtad, hogy faulta mégy, és te kívántad, hogy barátném estélyére elmenjek, de most honn maradok — folytatá jobbra balra eldobálva keztyűt, virágot, legyezőt — a kandalló elébe ülünk és csevegünk, ugy-e kedves barátom? de te oly komoly vagy? mi adja rabszolgámnak e zsarnok-kifejezést? mi lelt? szólj!

— Oh Athenaise! én szenvedek.

— Te szenvedsz? És nem közlöd velem szenvedésed? — menj — ez megbocsáthatlan.

— Athenaise! — kérdé tőle a gróf — mindkét kezét hevesen megragadva, — és egy mély fürkésző tekintetet vetve szemébe — Athenaise! szeretsz-e engem igazán?

— Oh e kérdés!

— Igen, én kérdem!

— Es te kétkednél?

— És nem; de

— De? . . . nos mondd ki.

— Ime Athenaise! olvasd e levelet, csak félóra előtt kaptam, épen midőn kocsiba akartam ülni. Ez oka, hogy falura nem mentem, hanem egyenesen hozzád siettem.

Sötét árnyék borult a szép nőnek imént még ragyogó arcjára, midőn a gróf kezéből átvéve a levelet, egy tekintetet vetett annak borítékára.

— E levél Brunet Louistól van — mondá komolyan és kissé rezgő hangon.

— Legjobb barátomtól, — viszonzá a gróf felindulva és megnyomva szavait.

— Kinek föltétlen hiszesz? — kérdé tovább a grófné egy átható tekintettel.

— Lelke tiszta mint a napsugár, szive edzettebb a gyémántnál.

— Ezt hiszem.

— Ön hiszi Athenaise?!

— Oh igen! — mondá a grófné, — én ismerem őt, s jelleme tisztaságának igazságot szolgáltatok.

— Athenaise! — mondá a gróf, gyöngéden kezébe véve a grófné kezét — nem félsz, hogy e szavak, melyek bizonyosságot tesznek barátom mellett, fegyverül szolgálndának ellened?

— Igen Edgár! — felelé szomoruan a grófné — én félek, hogy boldogságunk tiszta és oly szép jövőt ígérő ege elborul; én félek, hogy mit valónak hívék — a boldogság, melyre már oly bizton számíték — csak álom volt; én félek Edgár! hogy az idegen árny, mely közibünk, vonul oly hézagot képezend, mely betölthető többé nem lesz soha, mert a bizalom hiánya Edgár megölheti szerelmem — tevé hozzá bánatosan de szilárdan.

— Olvasd e levelet Athenaise! — mondá a gróf, kinek szivében a grófné szavai hangos viszhangra találtak, de ki a kétkedés fulánkjától sebezve, nem birt többé a bizalom azon fokáig emelkedni, mely a föltétlen hiten épül.

— És ha e sorok elválaszthatnak, akkor is olvasam? — kérdé a grófnó szivből jövő aggódalmas hangon.

— Olvasd Athenaise! és olvasd hangosan, — felelé borultan, de nem barátságatlanul a gróf. — Én a boldogság épületét csak a tudás fájából emelhetem — tevé hozzá mintegy mentegetődzőleg.

A grófnó egy gyöngye sohaj után olvasott:

„Kedves barátom! az operabáli estélyről hazatérve asztalomon egy levelet találtam, mely anyám halálos ágyához hívott.

Emlékezzél szavaimra, miket viszonttalálkozásunk első órájában a boulevardon mondék, és légy férfi, mielőtt szivedbe merülnek a tövisek, melyeknek most csak rózsáit látod. Emlékezzél barátainkra az operabáli estélyben — ők mind álmotkát azon boldogságot, melyet te most érinteni vélsz. De ne higyj túndérképleteinek, ne higyj tenmagadnak sem. Csak azért emelkedtél valamennyi elődödnél magasabban, hogy annál mélyebb és megsemmisítőbb legyen bukásod.

Azon nőhöz a végzet a lehetlenséget kötötte.

Elérhetlennek kell neki maradni, mint a Hesperidák almáinak.

És csak elveszni, de győzni nem lehet az érte küzdésben.

Akarsz többet tudni?

Holnap visszatérek.

S ha addig te magad nem láttad át, hogy egy sirén hálóiba kerültél, bizonyítványokat adok kezedbe. — Egy szerencsétlen ifju naplóját, ki szerelmi álmából csak arra ébredt, hogy a halál álmában keressen enyhét.

Mondd grófnódnak, kinek én csak annyiban vagyok ellensége, a mennyiben neked barátod vagyok, mikép kezemben egy költő munkája van. — Czime: „Az utolsó beszély“, tárgya: a szerzőnek egy főrangú kaczer hölgy iránti szerelme, és befejezése? . . . — Befejezése egy utolsó fehér lap, melyen a szerző szétloccsant agyvelejének nyomai látszanak. — Brunet Lajos.”

(Folytatása következik.)

A Margitsziget és a Northon-féle amerikai kutak föllállítása.

(Képpel a 255. lapon.)

Van tehát már e szél s por járta fővárosi sivatagnak is egy oáza, hova a közönség kék szemüveg nélkül is kirándulhat, s hol teljes biztonságban és egész lelki nyugalommal szivhatja magába az üde levegőt, melyet nem mételyez meg azon szemtelen szemét, minek elvbeni eltakarítása mindössze csak 53000 forint ki évenként a nemes városnak amugy is folytonos askóiban szenvedő cassájából.

De hagyjuk a nemesi városi tanácsot, siessünk inkább a Dunaparra, hol a „Klotild“ gőzös megérkezését, mely az alkony pirjában „futva szegdel bitor habot!“, száz meg száz sovár kebel várja, türelmetlenül tekintgetve arra, hol a költő szerint:

. . . zöldel a nyájas sziget
Fölötte lomb, alatta lomb,
Árnyas berek, zengő liget, —
Hullámosott gazdag virány —

várja ölébe e „ház erdőből“ menekülő testileg lelkileg meglippedt fővárosi közönséget.

Ha nem irtuk volna is e czikk homlokára, tudni fogná mindenki, hogy ezen idézett költői kép alatt a Margitszigetet értjük, ezt a tündér kis szigetet, mely V. István és IV. László királyok korában gyűlpontja és színhelye volt a hajdani udvari fénynek, s hol egykor a kolostorokon kívül három népes falu állott. — A hazai történet lapjain egyébiránt vagy semmit vagy igen keveset találunk följegyezve e szigetkeről. „Coming events cast their shadows before“ mondhatjuk Cambellel. Legelőször Nyulak név alatt fordul elő, mai nevét IV. Béla leányától Margittól kapta, ki mint apáczka élt itt egyik kolostorban. Valami nevezetes szerepet különben sohase játszott. Ez ugy látszik a jövőben van fenntartva számára. Tanuskodik e mellett, hogy Pest, Buda meg a megye már is hajba kaptak miatta. Ha nem volnának e sziget fényes jövőjéről meggyőződve, aligha felújítják e százados pört, melynek gordiusi csomóját évek előtt is csak ugy tudták megoldani, hogy a szigetet kölcsönös egység utján odaajándékozták József nádornak, a minél alig tehettek volna okosabbat, mert a mivé József főherczeg áldozatkészisége tette, oda ugyan sem Pest, sem Buda, sem a megye erszénye el nem ér. — De lássuk a szigetet mai alakjában. A „József“ és „Klotild“ gőzhajók a pesti oldalon, mindjárt a sziget csúcsánál kötnek ki.

Itt emelkedik a sziget legszebb épülete, a nagy vendéglő, 5000 emberre való konyhájával, táncz és társalgó termekkel, lakosztályokkal, magányos szobákkal s. a. t. Földszinti épület, néhol félemeletekkel, másol toronyszerűn kimagasló emeletes részekkel. Gyönyörű homlokzatát nyulánk kőoszlopok tartják s a lánczid felé tekint. Nagy épület tömeg ez, sok szárnyal jó izléssel emelve. Ennek is, valamint a többi épületeknek ablakszegélyeit, párkányait kőfaragványok képezik. Ezzel szemközt (a budai oldalon) indul ki a lóvonatu vaspálya a fürdőintézethez. A könnyű, diszes vagonokból már öt van a szigetre szállítva. A pálya mindenütt a Duna szélén megy, tavaly ültetett fasor közt. Kis távolságban lámpák állnak. A régi és a sziget közepén álló egyemeletes sárga ház lesz az ideiglenes vendéglő, s az előtte elterülő nagy fákkal árnyékkolt tér közepén tánczpad van emelve. Ennek Pest felőli oldalán látjuk a pyramis alakú nagy faburkolatot, melyben Zsigmond mérnök felügyelete alatt a második ártézi-kutat furják. A vaspálya a már kész ártézi-kutnál áll meg. Ez épen a Duna szélében van,

a sziget Ó-Buda felé néző fokán. Itt építik a fürdőhelyiségeket is. A kut még pongyolában áll, a gerendázat nincs elhordva. A vascső sok ölnyi magasra nyúl föl, s ontja a meleg vizet, mely maga körül minden tárgyat kemény kéreggel von be. A fürdő épületek nagy terjedelmet foglalnak el, szintén földszintiek, de van nagyszerű alsó helyiségük is gőzfürdők számára. Ennek homlokzata (még nincs kiépítve) a sziget belsejébe néz. Háta mögött a vízajtó gőzgép csinos épülete áll. Ugy az épületeket, mint az egész elrendezést a legjobb izlés jellemzi. A sziget parkirozása mindenképpen megfog lepni. Utak futnak szerteszét s a ligetekben mindenütt pihenő helyekre találunk, kényelmes támlás vaspadokkal. Ilyen padok a fúton minden tiz lépésre vannak. Az utak metszésekor nem vágják ki a fákat, hanem gépek segítségével földestől kivették, arrább ültették és most törzsük vastag drótokkal van a földhöz pánváva, nehogy a szél rázza. A nagy kiterjedésű sziget egész területét a vízvezeték csövei hálózák össze vissza a növényzet öntözésére.

Érdeklő kerestük föl azon pontot is, hol a korunk műzsi csodavesszőit előkészítő műtetre, mely 10—12 perc alatt a földgyomrába zárt vizeket szomjunk oltására fogja kényszeríteni, mohó kíváncsisággal várta a közönség.

A játszi Duna-szellő, üdítő ital s közel berekben nemzeti dallamokat játszó cigány zene öszhatása tört magának utat azon élénk tárgyalásokon által, melyek most a földön fekvő műtárgyak fölött kezdetüket vevék.

Egyik a kúteső lándzsaidomúlag hegyezett arasznyi hosszúságú végére tett megjegyzéseket, melynek rendeltetése, hogy kéréhetlenül átjárja az anyaföld rétegeit, másik a közvetlen e hegy fölött egy láb hosszúságig környéskörül finoman átluggatott csövet szemléli, melyeken át ömleszt a cső belsejébe a megsebzett vizgazdag réteg könyeit, honnan azok fölszivattyuzva kényszerítetten bár, hódolnak a diadaltelt emberi észnek.

A közfigyelmet egyszerre csak két háromlábú s embermagasságú asztal föllállítása vonta magára, melyek hasonlók a mérnökeink által földmérésnél használt magas asztalokhoz, csak hogy ezek táblái csak kalapnagyságúak s közepén a beverendő kútesővet függélyes irányban föntartó kerek nyilással vannak ellátva, s ezzel meg volt adva a jel a föllállítás megkezdéséhez.

Tömör kört képzett erre a közönség, s a hallgatag figyelőre valóban igen neveltető hatást gyakorolt azon hév, melylyel többen szomszédjaiknak hamarjában megmagyarázták a még általuk sem látott kút egész föllállítási módosatait, gondolható, hogy a műtani általános ismekör némelyiknél oly eredeti föllállítási ajánlatokban nyert kifejezést, hogy azok pontos végrehajtása mellett még maga Northon is összetörte volna egész csőkészletét.

Vége erélyesen hozzá kezdtek látni a munkához. A cső függélyesen föllállítottatott ugy, hogy felső vége az asztal közepén keresztül tolvá biztosítottatott a földülés ellen.

Vékony zsinegre akasztott mérónnal, melyet addig illesztgettek a cső minden oldalához, míg csak minden oldalon egyképp nem érinté az őn a csövet, meggyőződtek a cső teljes függőleges állásáról.

Erre a már föllállítás előtt a csőre bocsátott s kerék-agyával hason nagyságú s alakú vasülöt két lábnyira a föld színétől csavarral a csőhöz erősíték, míg az e fölött levő 4—5 mázsás vashengerhez, melyet akadálytalanul lehet a csővön föl s alá eresztetni, két kötelet erősítettek, végeiket az asztal alsó oldalán csüggő csigák vágányain keresztül vonták, s egyik kútesőnél két másiknál, hat embert alkalmazva, fölhúzák a csővön a hengert, megmeg esni engedék a már leirt megerősített ülőre. Megjegyzendő itt még, hogy ez ülő és vashenger közepén oly módon van a cső áteresztve, mint a kocsí tengelye a kerék ágyán, s így könnyen fölfogható, hogy azok a csővön föl és alá mozgathatók.

A folytonos ütéseknek az ülővel együtt a hozzá kapcsolt cső is engedett, s valahányszor a cső annyira bemélyedt, hogy az ülő a földhöz már közel ért, mindig megeresztettek csavarjai s ismét két lábnyi magasságban erősítették meg az, ha pedig a cső l-tt már igen rövid, ujat csavartak hozzá.

Néha-néha zsinegen egy golyó bocsátatott a csőbe, megtudandó, hogy valjon már mily magasságú víztömeg van a csőben.

Nagy volt az öröm, főleg az ifjabb nemzedék közt, midőn egy hason alkalommal a zsineg fölhuzatván, az másfél lábnyi magasságban nedvesnek találtatott.

A csőnek további mélyesztése ekkor beszüntette-